KOMISJONI OTSUS (EL) 2020/1827,

26. mai 2020,

mis käsitleb meetmeid SA.39990 – (2016/C) (*ex* 2016/NN) (*ex* 2014/FC) (*ex* 2014/CP) –, mida Belgia rakendas ettevõtja Ducatt NV suhtes

(teatavaks tehtud numbri C(2020) 3287 all)

(Ainult hollandi- ja prantsuskeelne tekst on autentsed)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sätetele ([1]) ja võttes nende märkusi arvesse,

ning arvestades järgmist:

1. **MENETLUS**

(1) 28. novembril 2014 sai komisjon ametliku kaebuse Saksa klaasitootjalt GMB Glasmanufaktur Brandenburg GmbH (edaspidi „GMB“) ja selle emaettevõtjalt Interfloat Corporation (edaspidi „Interfloati kontsern“), mis on registreeritud Liechtensteinis (edaspidi koos „kaebuse esitaja“). Kaebuse esitaja väitis, et tema otsene konkurent Ducatt NV (edaspidi „Ducatt“) oli saanud Belgia Flaami piirkonnalt ebaseaduslikku riigiabi, mis on siseturuga kokkusobimatu.

(2) 19. mai 2016. aasta kirjaga teatas komisjon Belgiale oma otsusest algatada Ducattile antud väidetava riigiabi suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 108 lõikega 2 ette nähtud menetlus (edaspidi „menetluse algatamise otsus“).

(3) Menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ([2]). Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama märkusi menetluse algatamise otsuses käsitletud meetmete kohta.

(4) Belgia ametiasutused esitasid menetluse algatamise otsuse kohta märkused 20. juunil 2016 ([3]) ja 19. juulil 2016.

(5) Komisjon sai kaebuse esitajalt märkusi 17. juunil 2016, 18. augustil 2016, 13. septembril 2016 ja 6. oktoobril 2016. Ta edastas need Belgia ametiasutustele, kes esitasid nende kohta märkusi 23. jaanuari 2017. aasta kirjaga.

(6) Komisjon taotles 30. jaanuaril 2017 Belgialt lisateavet ning Belgia ametiasutused esitasid selle 27. märtsil 2017.

(7) 14. juunil 2017 teatasid Belgia ametiasutused komisjonile Ducatti pankrotistumisest 20. mail 2017, misjärel komisjon kohtus Belgia esindajatega 23. juunil 2017.

(8) 5. juulil 2017 kohtus komisjon kaebuse esitaja ja tema esindajatega.

(9) 10. juulil 2017 esitasid Belgia ametiasutused komisjonile lisateavet, mida komisjon oli 23. juuni 2017. aasta kohtumisel palunud.

(10) Komisjon taotles Belgialt veel teavet 20. novembril 2017, 22. juunil 2018 ja 31. jaanuaril 2020. Belgia ametiasutused vastasid 15. detsembril 2017, 27. augustil 2018, 4. märtsil 2020 ja 12. mail 2020.

([1]) ELT C 369, 7.10.2016, lk 27.
([2]) Vt joonealune märkus 1.
([3]) 20. juunil 2016 toimunud kohtumisel komisjoniga.

(11) Komisjon taotles 18. juulil 2017, 25. juulil 2017, 7. ja 9. märtsil 2018, 16. mail 2018 ja 28. jaanuaril 2019 lisateavet ka Ducatti pankrotihalduritelt. Pankrotihaldurid vastasid 22. juulil 2017, 6. märtsil 2018, 9. märtsil 2018, 30. märtsil 2018, 30. mail 2018 ja 29. jaanuaril 2019.

(12) Samuti oli komisjonil järgmine kirjavahetus kaebuse esitajaga: komisjon sai kaebuse esitajalt kirjad 3. aprillil 2018, 2. aprillil 2019 ja 26. jaanuaril 2020 ning vastas neile vastavalt 24. aprillil 2018, 6. mail 2019 ja 10. veebruaril 2020. 26. juulil 2018 ja 27. märtsil 2019 vestles komisjon kaebuse esitajaga ka telefoni teel.

(13) 26. märtsil 2020 sai komisjon kaebuse esitajalt kirja ametliku taotlusega toimida vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 265 teisele lõigule.

2. **TAUST**

2.1. **Abisaaja**

(14) Ducatt on Emgo NV (edaspidi „Emgo“) võrsefirma; Emgo on võrdsetes osades Philipsile ja Osramile kuuluv ühisettevõte, mis asutati 1966. aastal, et toota hõõglampide klaaspirne ja luminofoorlampide klaastorusid. Ducatti asutasid 2010. aasta novembris Emgo (tollane) innovatsioonijuht (Vercundus BVBA vahendusel) ja Emgo (tollane) finants- ja raamatupidamisjuht (ArsiCO BVBA vahendusel).

(15) Euroopa Liidu õigusaktides tehtud muudatustega keelati alates 1. septembrist 2009 hõõglampide müük, mistõttu klaaspirnide tootmine eraldati 2011. aasta jaanuaris Emgost ja liideti Ducattiga, et hoida töökohti ja oskusteavet klaasitootmissektoris. Ducatti juhtkond kavatses siseneda päikesepaneelide klaasi turule ning tegi alates 2011. aastast suuri investeeringuid selleks vajalikesse seadmetesse.

(16) Lisaks kahele asutajaettevõttele Vercundus BVBA ja ArsiCO BVBA omavad või on omanud Ducattis erineval määral osalust järgmised juriidilised isikud: Limburgse Reconversie Maatschappij (edaspidi „LRM“), Participatie Maatschappij Vlaanderen (edaspidi „PMV“), Capricorn Cleantech Fund (edaspidi „CCF“), Quest for Growth (edaspidi „QFG“), Belfius, VF Capital (edaspidi „VFC“), VMF ja Aro. Lisaks kuulus osa äriühingu aktsiatest teatud perioodil füüsilisele isikule […] .

2.2. **Kaebus**

(17) Kaebuse esitaja on päikesepaneelide klaasi tootja ja väidetava abisaaja Ducatti otsene konkurent. Kaebuse esitaja väidab, et Ducatt sai ligikaudu 70 miljonit eurot siseturuga kokkusobimatut ebaseaduslikku riigiabi riigile kuuluvalt pangalt Belfius ning LRMilt ja PMV-lt, mis on Flaami piirkonnale kuuluvad äriühinguna asutatud fondid.

(18) Kaebuse esitaja teatel anti väidetavat abi alates Ducatti asutamisest 2011. aastal turutingimustele mittevastavate laenude ja kapitalisuurenduste vormis. Neid kasutati ettevõtte loomiseks ja tootmise käivitamiseks ning jooksvaks kahjumi katmiseks.

3. **MEETMETE JA MENETLUSE ALGATAMISE OTSUSE SISU KIRJELDUS**

(19) Komisjon algatas ametliku uurimismenetluse, et hinnata, kas järgmised Ducatti kasuks võetud meetmed olid ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi, ning kui olid, siis kas need olid siseturuga kokkusobivad.

3.1. **Kapitalisuurendused**

(20) Menetluse algatamise otsuses väljendati kahtlust, kas järgmised LRMi ja PMV märgitud kapitalisuurendused summas […] eurot olid tehtud turutingimustel:

a) […] euro suurune kapitalisuurendus 28. veebruaril 2014 LRMilt ([…] eurot) ja PMV-lt ([…] eurot);

b) […] euro suurune kapitalisuurendus 4. juulil 2014 LRMilt ([…] eurot) ja PMV-lt ([…] eurot);

Konfidentsiaalne teave.

c) […] euro ulatuses laene, mis muudeti hiljem omakapitaliks:

i) laenud summas […] eurot (intressiga […] %), mille andsid 21. detsembril 2012 LRM ([…] eurot) ja PMV ([…] eurot) ning mis muudeti 5. detsembril 2013 intressiga omakapitaliks (edaspidi „4. laen“);

ii) laenud summas […] eurot (intressiga […] %), mille andsid 27. septembril 2013 LRM ([…] eurot) ja PMV ([…] eurot) ning mis muudeti 13. detsembril 2013 omakapitaliks (edaspidi „5. laen“);

iii) laenud summas […] eurot (intressiga […] %), mille andis 28. novembril 2013 LRM ning mis muudeti 28. veebruaril 2014 omakapitaliks (edaspidi „6. laen“);

iv) laenud summas […] eurot (intressiga […] %), mille andsid 16. detsembril 2013 LRM ([…] eurot) ja PMV ([…] eurot) ning mis muudeti 28. veebruaril 2014 omakapitaliks (edaspidi „7. laen“);

v) […] eurot […] euro suurusest üleminekulaenust, mille andis 2015. aasta septembri keskel LRM (edaspidi „osa 13. laenust“);

d) […] eurot ostutähtedest, mis realiseeriti järgmiselt:

i) […] euro ulatuses 30. septembril 2014 LRMi poolt ([…] eurot) ja PMV poolt ([…] eurot);

ii) […] euro ulatuses 27. oktoobril 2014 LRMi poolt ([…] eurot) ja PMV poolt ([…] eurot);

iii) […] euro ulatuses 28. novembril 2014 LRMi poolt;

iv) […] euro ulatuses 28. jaanuaril 2015 LRMi poolt.

3.2. **Laenud**

(21) Menetluse algatamise otsuses väljendati kahtlust, et lisaks põhjenduses (20) nimetatud omakapitaliks muudetud laenudele ei antud turutingimustel ka järgmisi LRMi ja PMV laene summas […] eurot:

a) […] euro suurune üleminekulaen, mille andis 10. ja 19. veebruaril 2014 LRM ning mis maksti tagasi 28. veebruaril 2014 (edaspidi „8. laen“ ja „9. laen“);

b) […] euro suurune laen, mille andsid 16. mail 2014 LRM ([…] eurot) ja PMV ([…] eurot) (edaspidi „10. laen“);

c) […] euro suurune laen, mille andis 29. aprillil 2015 LRM (edaspidi „11. laen“);

d) […] euro suurune üleminekulaen, mille andis 2015. aasta juuli ja augusti jooksul LRM (edaspidi „12. laen“);

e) […] euro suurune üleminekulaen, mille andis 2015. aasta septembris LRM (edaspidi „osa 13. laenust“).

3.3. **2015. aasta novembri rekapitaliseerimine**

(22) Menetluse algatamise otsuses väljendati kahtlust ka selles, kas kapitalisuurendamine ja aktsionäride laenude restruktureerimine 2015. aasta novembris tehti turutingimustel. Need hõlmasid ühelt poolt kapitalisuurendust, mille LRM märkis sularahas summas […] eurot (lisaks omakapitaliks muudetud […] euro suurusele osale 13. laenust), ning teiselt poolt 10. laenu jäägi muudelt laenuandjatelt ülevõtmist LRMi poolt ning LRMi antud 10., 11. ja 12. laenu põhiosa ja intresside osalist mahakandmist.

4. **ABISAAJA PANKROT**

(23) 11. mail 2017 tehti teatavaks Ducatti peamise kliendi Solarworldi maksejõuetus; müük Solarworldile moodustas ligikaudu 30 % Ducatti tuludest.

(24) 20. mail 2017 otsustas Ducatti juhatus algatada Ducatti pankrotimenetluse. Hasselti kaubanduskohtu 23. mai 2017. aasta pankrotimäärusega kuulutati Ducatt alates 20. maist 2017 pankrotis olevaks ning nimetati kolm pankrotihaldurit.

4.1. **Majandustegevuse lõpetamine ja abisaaja varade võõrandamine**

(25) 2017. aasta juulis oli majandustegevus Ducattis täielikult lõppenud, kõikide töötajatega oli leping lõpetatud ja tootmine oli peatatud ([4]).

(26) Kuna Ducatti majandustegevuse müümiseks jätkuva tegevusena pakkumisi ei tulnud, müüsid pankrotihaldurid 2017. aasta augustis tootmisega mitteseotud Ducatti varad (mööbli, arvutid, varuosad, sõidukid, inventari, pakkematerjalid, puhastusseadmed jne) veebioksjonil mitmele eri ostjale.

(27) Oma peamised tootmisvarad oli Ducatt liisinud kolmandatelt isikutelt, kes võtsid need Ducatti pankroti järel tagasi. Täpsemalt võttis ruumid ja osa seadmetest (tootmishoone koos klaasisulatusahju, büroode ja logistikapindadega) tagasi liisinguettevõte LRM Lease NV ning klaasitöötlusliini (klaasisulatusahjust tuleva klaasi töötlemiseks) võtsid tagasi liisinguettevõtted ING Equipment Lease, KBC Lease ja ES Finance.

(28) Belgia teatel on tootmispinnad ja bürood praegu tühjad, osa logistikapindu on aga mitmesugustele logistikaettevõtjatele laoruumideks renditud. Kavas on tootmishoone koos büroodega lammutada, selle all olevale maale uus arendus projekteerida ning praegu logistikaettevõtjatele renditud pinnad säilitada. Klaasisulatusahi on tootmishoonest ära viidud ja koost lahti võetud; ahju kivist detailid müüdi veebioksjonil parima pakkumise teinutele, ülejäänud detailid aga kõrvaldati kasutuselt pärast tulemusetuid katseid need veebioksjonil müüa.

4.2. **Abisaaja varade ja kohustuste saldo ning tema likvideerimine**

(29) Belgia on näidanud, et Ducatti pankrotipesa kohustused on ligikaudu 33,8 miljonit eurot, neist eelisvõlausaldajate (peamiselt töötajad, sotsiaalkindlustus, pangad ja liisinguettevõtted) ees 14,3 miljonit eurot, varad aga moodustavad ligikaudu 3,6 miljonit eurot.

(30) Juhul kui komisjon leiaks, et Belgia andis Ducattile siseturuga kokkusobimatut ebaseaduslikku riigiabi, ning annaks korralduse see abi tagasi nõuda, ei oleks Ducatti pankrotimenetluses esitatav Belgia nõue riigiabi tagastamiseks Belgia pankrotiõiguse kohaselt eelisnõue. Kuna varad on eelisvõlausaldajatele võla tasumiseks kaugelt liiga väikesed, puudub tegelik võimalus, et eelisõiguseta nõuded kasvõi osaliselt rahuldataks.

(31) Ducatti möödapääsmatu likvideerimine viibib üksnes mitme poolelioleva õigusmenetluse tõttu, mis on seotud võlausaldajate ja mõne töötaja nõuetega. Nende menetluste lõpptulemus ei muuda asjaolu, et eelisnõuded ületavad Ducatti varasid.

5. **KOKKUVÕTE**

(32) Komisjon märgib, et ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaselt on komisjoni volituste otstarve hoida ära siseturuga kokkusobimatu abi andmine. Tagasinõudmise suhtes on Euroopa Liidu Kohus olnud järjepidevalt seisukohal, et komisjoni õigus anda liikmesriigile korraldus nõuda tagasi abi, mis on komisjoni hinnangul siseturuga kokkusobimatu, on ette nähtud selleks, et taastada siseturuga kokkusobimatu riigiabi andmise eelne olukord ([5]).

(33) Teiste sõnadega, riigiabi kontrollimise üks eesmärk on hoida ära ebaseadusliku või kokkusobimatu riigiabi andmine. Teine eesmärk on tagada, et siseturuga kokkusobimatu riigiabi põhjustatud konkurentsimoonutuse eelne olukord taastataks.

(34) Praegusel juhul ei saa Ducattile enam abi anda. Igal juhul ei viiks otsus, milles leitaks, et juba antud abi on siseturuga kokkusobimatu riigiabi, ning antaks korraldus see tagasi nõuda, abi tagastamiseni (sest see on ilmselgelt võimatu) ega avaldaks mingit mõju teiste võlausaldajate nõuete tasumisele.

([4]) Klaasisulatusahju toimimise iseärasustest tulenevalt ei saanud seda kohe välja lülitada, vaid see pidi läbima järkjärgulise jahutamise, mis nõudis osa töötajate kohalolekut. Seetõttu kehtis osa Ducatti töötajate tööleping jahutamise lõpuni juuli alguses.

([5]) Kohtuotsus, 14. september 1994, Hispaania *vs.* komisjon, liidetud kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, punkt 75.

(35) Täpsemalt märgib komisjon, et Ducatti majandustegevus on täielikult lõppenud tulenevalt i) kõikide lepingute lõpetamisest Ducatti töötajatega, kes töötavad nüüd enamasti teiste tööandjate juures; ii) Ducatti tootmisrajatiste lammutamisest ja kõikide tootmisega mitteseotud varade müümisest mitmele eri ostjale.

(36) Samuti märgib komisjon, et Ducatti peamine tootmisvara, LRM Lease'i tagasi võetud klaasisulatusahi, on lammutatud ja seda ei saa seega enam ühelegi turuosalisele pakkuda ning LRM Lease'i tagasi võetud pindu ei ole kasutatud Ducatti majandustegevusega seotud otstarbel. Ka märgib komisjon, et klaasitöötlemisliinid kuuluvad Ducattist ja Flaami piirkonnast sõltumatutele eraettevõtjatele, kelle äristrateegia seisneb varade väljarentimises ning kes ei tegele Ducatti omaga võrreldava tootmistegevusega. Nimetatud põhjustel leiab komisjon, et välistada võib võimaluse, et mõni muu ettevõtja jätkab Ducatti majandustegevust.

(37) Komisjon märgib samuti, et tagasinõudekorraldus ei avaldaks riigiabi nõuete ega ühegi muu nõude tasumisele mingit mõju. Kui komisjon teeks tagastamist hõlmava negatiivse otsuse, registreeritaks riigiabi tagasinõue Belgia pankrotiõiguse kohaselt Ducatti kohustuste nimekirjas kui eelisnõudeõiguseta võlausaldaja nõue. Ducatti võlausaldajate eelisnõuded pankrotimenetluses on oluliselt suuremad kui Ducatti pankrotipesa varad. Isegi kui komisjon leiaks, et Ducatt sai ebaseaduslikku ja kokkusobimatut riigiabi, ei oleks seega võimalik selle otsuse põhjal abi tagasi saada ning see ei mõjutaks ühelgi viisil Ducatti eelisnõudeõiguseta võlausaldajate nõuete tasumise tulemust.

(38) Ainus põhjus, miks Ducatt veel majandustegevuseta eksisteerib, on võlausaldajate ja endiste töötajate nõuetega seotud mitme poolelioleva õigusmenetluse tulemuste ootamine. Pärast nende menetluste lõpetamist ootab Ducatti möödapääsmatult likvideerimine ja äriregistrist kustutamine.

(39) Neid asjaolusid arvestades ei oleks komisjoni otsusel, et kõnealused meetmed on kokkusobimatu abi, mingit tegelikku mõju ning ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 esimese lõigu kohaselt algatatud ametlik uurimismenetlus nende meetmete suhtes ei täida enam mingit otstarvet.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga lõpetatakse 19. mail 2016 ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 esimese lõigu kohaselt algatatud menetlus.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile.

Brüssel, 26. mai 2020

Komisjoni nimel
juhtiv asepresident
Margrethe VESTAGER